

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету здоров'я,
психології, фізичної культури
та спорту

Євген ПАВЛЮК

2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Теорія і практика навчання спортивним іграм

Галузь знань – А Освіта

Спеціальність – А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)

Предметна спеціальність – А4.11 Середня освіта (фізична культура)

Рівень вищої освіти – Перший (бакалаврський)

Освітньо-професійна програма – Середня освіта(фізична культура)

Обсяг дисципліни – 4 кредити ЄКТС, **Шифр дисципліни** – ОФП.10

Мова навчання – українська

Статус дисципліни: обов'язкова (фахової підготовки)

Кафедра – Теорії і методики фізичного виховання і спорту

Форма здобуття освіти	Курс	Семестр	Загальний обсяг		Кількість годин						Форма семестрового контролю			
			Кредити ЄКТС	Години	Разом	Аудиторні заняття				Самостійна робота, у т.ч. ІРС	Курсовий проєкт	Курсова робота	Залік	Іспит
						Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семинарські заняття					
Д	3	5	4	120	34	16		18		86				+
З	3	5	4	120	8	4		4		112				+

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Середня освіта (фізична культура)»

Робоча програма складена канд. пед. наук, доц. Тетяна ЧОПІК

Підпис(и) автора(ів)

Науковий ступінь, учене звання, ім'я, ПРІЗВИЩЕ автора(ів)

Схвалена на засіданні кафедри теорії і методики фізичного виховання і спорту

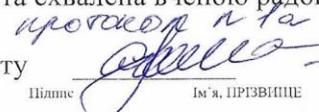
Протокол від 19 серпня 2025 № 1.

Зав. кафедри

Олександр СОЛТИК

Підпис

Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою факультету здоров'я, психології, фізичної культури та спорту протокол № 1 та від 29.08.2025

Голова вченої ради факультету

Підпис

Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Євген ПАВЛЮК

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
(Підпис гаранта ОП, за якою закріплений
обов'язковий освітній компонент)

Посада	Назва кафедри	Підпис	Ім'я, ПРІЗВИЩЕ
Гарант ОП	Теорії і методики фізичного виховання і спорту		Анатолій РЕБРИНА

3. Пояснювальна записка

Дисципліна «Теорія і практика навчання спортивним іграм» (баскетбол) входить в систему профільюючих предметів у професійній підготовці фахівців освітнього рівня «Бакалавр» за спеціальністю А4.11 «Середня освіта фізична культура» і розкриває теоретико-методичні закономірності рухової активності у баскетболі.

Пререквізити – Педагогіка, Психологічні аспекти фізичної культури і масового спорту, Теорія і методика навчання фізичній культурі.

Постреквізити – Основи теорії масового спорту. Сучасні аспекти викладання фізичної культури у закладах загальної середньої освіти. Комплексна курсова робота з теоретико-методичних засад фізичної культури. Педагогічна практика у закладах загальної середньої освіти.

Компетентності: ІК. Здатність розв'язувати складні задачі або проблеми в галузі освіти за предметною спеціальністю Середня освіта (фізична культура), ЗК4. Здатність працювати в команді, формувати спільноту учнів/учениць, у якій кожен відчуває себе її частиною. ЗК7. Здатність мотивувати людей та рухатись до спільної мети. ЗК10. Здатність використовувати інформаційно-комунікаційні технології з дотриманням етично-правових норм в умовах євроінтеграційних процесів. ЗК11. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь яких інших проявів недоброчесності. ФК4. Здатність формувати використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Програмні результати навчання: ПРН2. Вільно спілкуватися державною мовою на професійну тематику, використовуючи сучасну термінологію та систему понять за спеціальністю; аргументовано висловлювати власні думки державною мовою. ПРН9. Дотримуватися академічної доброчесності, вимог з охорони авторських прав під час використання та поширення електронних (цифрових) освітніх ресурсів. ПРН15. Організувати навчальні заняття різних типів, застосовувати різні види і форми навчально-пізнавальної діяльності учнів/учениць. ПРН18. Добирати та застосовувати інноваційні форми, методи, прийоми, засоби навчання у педагогічній діяльності. ПРН21. Застосовувати засоби контролю і корекції морфо-функціонального стану, фізичної підготовленості, рівня здоров'я, а також техніко-тактичної підготовленості до виконання ігрових дій фізичних вправ.

Метою даного курсу є формування системи теоретико-прикладних знань з баскетболу, оволодіння технічними прийомами і тактичними діями гри в баскетбол.

Предмет дисципліни. технічні прийоми і тактичні дії гри в баскетбол

Завданням даного курсу формування практичних навичок, спеціальних знань, та уявлень про спортивну гру «баскетбол»; розвинути знання про історію розвитку гри в баскетбол; навчити методично грамотно навчати технічним прийомам і тактичним діям у баскетболі; сформувані необхідні знання та практичні вміння в організації та проведенні змагань з баскетболу.

Результати навчання. Після вивчення дисципліни здобувачі освіти мають: володіти професійною термінологією та основними поняттями; знати історію розвитку спортивних ігор у світі і в Україні; оволодіти основними прийомами техніки та тактики гри і методикою їх навчання; знати правила гри, вміти вести робочу документацію.

4. Структура залікових кредитів дисципліни

Назва теми	Кількість годин, відведених на					
	Денна форма			Заочна форма		
	лекції	практичні заняття	СРС	лекції	Пр	СРС

Тема 1 Історія і сучасний стан розвитку баскетболу.	2	2	10	2	2	56
Тема 2 Основи технічної-підготовки у баскетболі.(напад)	2	2	20			
Тема 3 Основи технічної-підготовки у баскетболі.(захист)	2	2	20			
Тема 4 Основи тактичної підготовки гравців у баскетболі.	4	4	20	2	2	56
Тема 5 Правила гри Особливості роботи суддів у баскетболі.	4	4	10			
Тема 6 Засоби баскетболу у професійно-прикладній фізичній культурі.	2	4	6			
Разом	16	18	86	4	4	112

5 Програма навчальної дисципліни

5.1 Зміст лекційного курсу

№	Перелік тем лекцій, їх анотацій	Кількість годин
1	<i>Тема 1.</i> Історія зародження та етапи розвитку баскетболу у світі. Досягнення українських спортсменів. Стан і перспективи розвитку баскетболу. Етапи розвитку баскетболу в Україні. Виступи українських спортсменів на сучасній міжнародній арені. Література: [2,3,4]	2
2	<i>Тема 2.</i> Основи технічної підготовки баскетболістів у нападі. Сучасні вимоги до технічної майстерності гравців у баскетбол. Система підбору методів навчання та удосконалення техніки нападу, індивідуальних групових і командних технічних дій баскетболістів. Література: [2,3,1]	2
3	<i>Тема 3.</i> Основи технічної підготовки баскетболістів у захисті. Сучасні вимоги до технічної майстерності гравців у баскетбол. Система підбору методів навчання та удосконалення техніки захисту, індивідуальних групових і командних технічних дій баскетболістів. Література: [2,3,1]	2
4	<i>Тема 4.</i> Основи тактичної підготовки баскетболістів. Сучасні вимоги до тактичної майстерності гравців у баскетбол. Система підбору методів навчання та удосконалення тактики нападу, захисту, індивідуальних групових і командних тактичних дій баскетболістів. Література: [2,3,4]	4
5	<i>Тема 5.</i> Особливості роботи суддів у баскетболі. Основні правила гри у баскетбол. Робота бригади суддів. Жестикуляція. Майданчик для гри у б/б, м'яч, спортивна форма. Особливості організації та проведення змагань з баскетболу. Література: [2,3,1]	4
6	<i>Тема 6.</i> Вплив засобів баскетболу на розвиток професійно важливих фізичних якостей фахівців здоров'я людини. Література: [2,3]	2
<i>Разом за 5 семестр</i>		16

Перелік оглядових лекцій для студентів заочної форми навчання

Номер лекції	Тема лекції	Кількість годин
<i>П'ятий семестр</i>		
1	Вступ. Історія зародження та етапи розвитку баскетболу у світі. Досягнення українських спортсменів. Стан і перспективи розвитку баскетболу. Етапи розвитку баскетболу в Україні. Виступи українських спортсменів на сучасній міжнародній арені. Основи технічної підготовки баскетболістів. Сучасні	2

	вимоги до технічної майстерності гравців у баскетбол. Система підбору методів навчання та удосконалення техніки нападу, захисту, індивідуальних групових і командних технічних дій баскетболістів. Література: [2,3,] Літ.: [2, с. 4-15], [4, с. 12-46].	
2	Основи тактичної підготовки баскетболістів. Сучасні вимоги до тактичної майстерності гравців у баскетбол. Система підбору методів навчання та удосконалення тактики нападу, захисту, індивідуальних групових і командних тактичних дій баскетболістів. .Особливості роботи суддів у баскетболі. Основні правила гри у баскетбол. Робота бригади суддів. Жестикуляція. Майданчик для гри у б/б, м'яч, спортивна форма. Особливості організації та проведення змагань з баскетболу Літ.: [1] с. 52-63; [2] с. 42-55; [3] с. 24-26; [4] с. 68-70	2
Разом :		4

5.2 Зміст практичних занять

Номер теми	Теми практичних занять	Кількість Годин
1	Історичні аспекти розвитку гри у світі. Досягнення українських спортсменів у складі збірних команд. Стан і перспективи розвитку баскетболу. Етапи розвитку баскетболу в Україні. Виступи українських спортсменів на сучасній міжнародній арені. Література: [2,3,4]	2
2	Навчання стійки, переміщень у баскетболі. Розвиток швидкісно-силових якостей, швидкісно-силової витривалості, гнучкості, спеціальної спритності, сили та точності різновидів кидків м'яча у кільце. Навчання різновидів передач і ловлі м'яча, різновидів фінтів, штрафних кидків, різновидів одноборств. Удосконалення вивчених прийомів. Рухлива гра. Правила гри. Література: [2,3,4]	2
3	Навчання стійки, переміщень у баскетболі. Розвиток швидкісно-силових якостей, швидкісно-силової витривалості, гнучкості, спеціальної спритності, сили та точності різновидів кидків м'яча у кільце. Навчання різновидів передач і ловлі м'яча, різновидів фінтів, штрафних кидків, різновидів одноборств. Удосконалення вивчених прийомів. Рухлива гра. Правила гри. Література: [2,3,4]	2
4	Удосконалення вивчених прийомів. Навчання індивідуальним, груповим і командним тактичним елементам ведення гри у нападі і захисті. Навчання ігрової взаємодії усіх ігрових амплуа у баскетболі. Розвиток швидкості переміщень, спритності. Правила гри. Навчальні одно- та двосторонні ігри. Моделювання змагальної діяльності. Література: [2,3,12,21]	4
5	Еволюція правил гри у баскетбол (історичні зміни у розмірах майданчика для гри, розміри і вага м'яча, форма гравців, час гри та ін). Педагогічне спостереження за грою із подальшим аналізом техніко-тактичних дій гравців. [2,3,12,21]	4
6	Вивчення і удосконалення засобів баскетболу, які впливають на розвиток професійно важливих якостей фахівців здоров'я людини. [2,3,12,21]	4
<i>Разом за 3 курс 5 семестр</i>		18

Перелік практичних робіт для студентів заочної форми здобуття освіти

№ п/п	Тема практичних занять	Кількість годин
П'ятий семестр		
1	Навчання стійки, переміщень у баскетболі. Розвиток швидкісно-силових якостей, швидкісно-силової витривалості, гнучкості, спеціальної спритності, сили та точності різновидів кидків м'яча у кільце. Навчання різновидів передач і ловлі м'яча, різновидів фінтів, штрафних кидків, різновидів одноборств. Удосконалення вивчених прийомів. Рухлива гра. Правила гри. [3] с. 3-18 Літ.: [1] с. 52-63; [2] с. 42-55; [3] с. 24-26; [4] с. 68-70 [2] с. 19-25	2
2	Удосконалення вивчених прийомів. Навчання індивідуальним, груповим і командним тактичним елементам ведення гри у нападі і захисті. Навчання ігрової взаємодії усіх ігрових амплуа у баскетболі. Розвиток швидкості переміщень, спритності. Правила гри. Навчальні одно- та двосторонні ігри. Моделювання змагальної діяльності.. Літ.: [1] с. 52-63; [2] с. 42-55; [3] с. 24-26; [4] с. 68-70 [6] с. 19-25	2
Разом:		4

5.3 Зміст самостійної (у т.ч. індивідуальної) роботи

Самостійна робота студентів усіх форм здобуття освіти полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу з відповідних джерел інформації, підготовці до практичних занять, виконанні індивідуальних завдань, тестування з теоретичного матеріалу тощо. Студенти заочної форми здобуття освіти виконують ще й контрольну роботу. Вимоги до її виконання та варіанти визначаються методичними рекомендаціями до виконання контрольних робіт, які кожний здобувач вищої освіти отримує у викладача у період настановної сесії. Крім цього до послуг студентів сторінка навчальної дисципліни у Модульному середовищі для навчання, де розміщені Робоча програма дисципліни та необхідні документи з її навчально-методичного забезпечення.

№ теми	Зміст самостійної роботи	Кількість годин
1.	Опрацювання лекційного матеріалу №1, відповідних літературних джерел, підготовка до здачі першої контрольної роботи [2,3,5]	10
2.	Опрацювання лекційного матеріалу №2, відповідних літературних джерел, підготовка до здачі першого контрольної роботи [2,3,1]	20
3.	Опрацювання лекційного матеріалу №3, відповідних літературних джерел. Здача першої контрольної роботи. Підготовка до здачі другої контрольної роботи. [2,3,4]	20
4.	Опрацювання лекційного матеріалу №4, відповідних літературних джерел, підготовка до здачі другої контрольної роботи [2,3,4]	20
5.	Опрацювання лекційного матеріалу №5, відповідних літературних джерел, підготовка до здачі другої контрольної роботи та підсумкової контрольної роботи [2,3,6]	10
6.	Опрацювання лекційного матеріалу №5, відповідних літературних джерел, підготовка до здачі другої контрольної роботи та підсумкової контрольної роботи [2,3,1]	8
Разом за семестр		86

На самостійне опрацювання студентів виносяться визначені у методичних рекомендаціях до практичних занять та самостійної роботи питання з кожної теми.

Керівництво самостійною роботою та контроль за виконанням індивідуального завдання здійснюється викладачем згідно з розкладом консультацій у позаурочний час.

Вимоги до виконання контрольної роботи (для студентів заочної форми здобуття освіти) та індивідуального домашнього завдання (для студентів денної форми здобуття освіти) викладені в Модульному середовищі для навчання на сторінці навчальної дисципліни.

6 Технології та методи навчання

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій, зокрема: лекції (з використанням методів проблемного навчання і візуалізації); практичні заняття (бесіда, демонстрування, спостереження, з використанням кейсів, розв'язування задач, презентацій), самостійна робота (індивідуальне домашнє завдання, опрацювання теоретичного матеріалу).

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій та методів навчання, зокрема: методи навчання за джерелом передачі і сприймання інформації (словесні (пояснення, дискусія, консультування), практичні (інструктування, розв'язування ситуаційних задач), наочні (демонстрування, ілюстрування, спостереження); за логікою передачі і сприймання навчальної інформації; за рівнем самостійності пізнавальної діяльності (методи проблемного викладу, частково пошукові, дослідницькі); методи стимулювання і мотивації учіння, інтерактивні; метод аналізу конкретних ситуацій (case-study) з використанням технологій візуалізації, інформаційно-комунікаційних та технології дистанційного навчання (сервіс для проведення онлайн конференцій Zoom, Модульне середовище для навчання тощо).

7 Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком освітнього процесу.

При цьому використовуються такі методи поточного контролю:

- усне опитування;
- тестовий контроль теоретичного матеріалу;
- оцінювання результатів роботи на практичних заняттях (здача нормативів);
- оцінювання результатів виконання індивідуального домашнього завдання.

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати як поточного контролю, так і підсумкового контролю, який проводиться з усього матеріалу дисципліни за білетами, попередньо розробленими і затвердженими на засіданні кафедри. Здобувач вищої освіти, який набрав з будь-якого виду навчальної роботи, суму балів нижчу за 60 відсотків від максимального балу, не допускається до семестрового контролю, поки не виконає обсяг роботи, передбачений Робочою програмою. Здобувач вищої освіти, який набрав позитивний середньозважений бал (60 відсотків і більше від максимального балу) з усіх видів поточного контролю і не склав іспит, вважається таким, який має академічну заборгованість. Ліквідація академічної заборгованості із семестрового контролю здійснюється у період екзаменаційної сесії або за графіком, встановленим деканатом відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ».

8 Політика дисципліни

Політика навчальної дисципліни загалом визначається системою вимог до здобувача вищої освіти, що передбачені чинними положеннями Університету про організацію і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу. Зокрема, проходження інструктажу з техніки безпеки; відвідування занять з дисципліни є обов'язковим. За об'єктивних причин (підтверджених документально) теоретичне навчання за погодженням із лектором може відбуватись в індивідуальному режимі. Успішне опанування дисципліни

і формування фахових компетентностей і програмних результатів навчання передбачає необхідність підготовки до практичних занять (вивчення теоретичного матеріалу з теми, активно працювати на занятті, розв'язувати задачі, брати участь у дискусіях щодо прийнятих рішень при виконанні здобувачами задач).

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт у встановлені терміни, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни. Пропущене практичне заняття здобувач зобов'язаний відпрацювати у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичних занять у семестрі.

Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється за результатами опитування під час практичних занять, тестування й виконання індивідуального домашнього завдання. Виконання індивідуального завдання завершується його здачею на перевірку у терміни, встановлені графіком самостійної роботи. У якості ІДЗ здобувач може підготувати реферат або тези доповіді на конференцію за однією з тем навчальної дисципліни при дотриманні узгоджених з викладачем термінів його виконання.

Здобувач вищої освіти, виконуючи самостійну роботу з дисципліни, має дотримуватися політики доброчесності (заборонені списування, підказки, плагіат, використання штучного інтелекту (без вірного цитування). У разі порушення політики академічної доброчесності в будь-яких видах навчальної роботи здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і має повторно виконати завдання з відповідної теми (виду роботи), що передбачені робочою програмою. Будь-які форми порушення академічної доброчесності під час вивчення навчальної дисципліни не допускаються та не толеруються.

У межах вивчення навчальної дисципліни здобувачам вищої освіти передбачено визнання і зарахування результатів навчання, набутих шляхом неформальної освіти, які сприяють формування компетентностей і поглибленню результатів навчання, визначених робочою програмою дисципліни, або забезпечують вивчення відповідної теми та/або виду робіт з програми навчальної дисципліни (детальніше у Положенні про порядок визнання та зарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ).

9 Оцінювання результатів навчання студентів у семестрі

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». При поточному оцінюванні виконаної здобувачем роботи з кожної структурної одиниці і отриманих ним результатів викладач виставляє йому певну кількість балів із призначених робочою програмою для цього виду роботи. При цьому кожна структурна одиниця (робота) може бути зарахована, якщо здобувач набрав не менше 60 відсотків (мінімальний рівень для позитивної оцінки) від максимально можливої суми балів, призначеної структурній одиниці.

Будь-які форми порушення академічної доброчесності не допускаються та не толеруються.

Отриманий здобувачем бал за зарахований вид навчальної роботи (структурну одиницю) після її оцінювання викладач виставляє в електронному журналі обліку успішності здобувачів вищої освіти. За умови виконання усіх видів навчальної роботи за результатами поточного контролю протягом вивчення навчальної дисципліни, встановлених її Робочою програмою, здобувач денної форми здобуття освіти з навчальної дисципліни, підсумковим контролем для якої є іспит, може набрати до 60 балів (здобувач заочної форми – до 50 балів). Позитивну підсумкову оцінку здобувач може отримати, якщо за результатами поточного та підсумкового контролів набере від 60 до 100 балів. Семестрова підсумкова оцінка розраховується в автоматизованому режимі в інформаційній підсистемі «Електронний журнал» (ІС «Електронний університет») і відповідно до накопиченої суми балів визначається оцінка за інституційною шкалою та шкалою ЄКТС (див. таблицю Співвідношення), яка заноситься в екзаменаційну відомість, а також до Індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти.

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів денної форми здобуття освіти у 5 семестрі

Аудиторна робота								Контрольні заходи		Самостійна робота	Семестровий контроль	
Практичні заняття (мінімум – 8 контрольних точок)								Тестовий контроль:		ІДЗ*	Іспит	
1-2	3-4	5-6	7-8	9-10	11-12	13-14	15-16	T*1-5	T6-15			
Кількість балів за вид навчальної роботи (мінімум-максимум)												
3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5		6-10	24-40
24-40								6-10			6-10	24-40

Примітка: * ІДЗ – індивідуальне домашнє завдання; Т* – тема навчальної дисципліни;
 ** За набрану з будь-якого виду навчальної роботи з дисципліни кількість балів, нижче встановленого мінімуму, здобувач отримує незадовільну оцінку і має її перездати у встановлений викладачем (деканом) термін. Інституційна оцінка встановлюється відповідно до таблиці «Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС».

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів заочної форми здобуття освіти

Аудиторна робота			Самостійна, індивідуальна робота				Семестровий контроль	Разом
Практичне заняття			Контрольна робота		Тестовий контроль		Іспит	
1	2	3	Якість виконання	Захист роботи	T1-5	T6-15		
Кількість балів за кожний вид навчальної роботи (мінімум-максимум)								
3-5	3-5	3-5	12-20	3-5	3-5	3-5	30-50	60-100
9-15			15-25		6-10		30-50	

Оцінювання якості виконання контрольної роботи студентами заочної форми здобуття освіти

Контрольна робота передбачає виконання трьох завдань – два теоретичних і одне – практичне. Кількість завдань у контрольній роботі залежно від особливостей дисципліни визначає кафедра. Зміст завдань наведено в методичних рекомендаціях до виконання практичних робіт. При оцінюванні контрольної роботи враховуються якість її виконання та захист, кожен з цих показників оцінюються максимально: кожне з теоретичних завдань – 5 балами, практичне завдання 10 балами, загальна максимальна сума балів становить 20. Критерії оцінювання контрольної роботи:

Таблиця – Розподіл балів між завданнями контрольної роботи здобувача вищої освіти

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал	Потенційні позитивні бали* (середній бал)	Максимальний (високий) бал
Теоретичне питання № 1	3	4	5
Теоретичне питання № 2	3	4	5
Практичне завдання	6	8	10

Всього балів	12	20
--------------	----	----

Примітка. * Позитивний бал за контрольну роботу, відмінний від мінімального (12 балів) та максимального (20 балів), знаходиться в межах 13-19 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) контрольної роботи.

Кожне завдання контрольної роботи здобувача вищої освіти оцінюється з використанням нижченаведених у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (щодо визначення достатнього, середнього та високого рівня досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей).

Оцінювання на практичних заняттях

Оцінка, яка виставляється за практичне заняття, складається з таких елементів: усне опитування студентів на знання теоретичного матеріалу з теми; вільне володіння студентом спеціальною термінологією і уміння професійно обґрунтувати прийняті рішення при розв'язуванні задач; результати самостійних робіт.

При оцінюванні результатів навчання здобувачів вищої освіти на практичних заняттях викладач користується наведеними нижче критеріями:

Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей	Узагальнений зміст критерія оцінювання
Відмінно (високий)	Здобувач вищої освіти глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає логічний виклад відповіді мовою викладання (в усній або у письмовій формі), демонструє якісне оформлення завдань, вміє заповнювати форми звітності, аналізувати їх на помилки та виправляти їх, шукати взаємозв'язки між формами. Здобувач не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки, демонструє практичні навички з вирішення фахових завдань. При відповіді допустив дві–три несуттєві <i>помилки</i> .
Добре (середній)	Здобувач вищої освіти виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання правил, закономірностей тощо. Відповідь здобувача вищої освіти будується на основі самостійного мислення. Здобувач вищої освіти у відповіді допустив дві–три <i>несуттєві помилки</i> .
Задовільно (достатній)	Здобувач вищої освіти виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь здобувача вищої освіти будується на рівні репродуктивного мислення, здобувач вищої освіти має слабкі знання структури навчальної дисципліни, допускає неточності і <i>суттєві помилки</i> у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим, набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які

	відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно (недостатній)	Здобувач вищої освіти виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється здобувачеві вищої освіти, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення навчальної дисципліни.

ІДЗ здобувача вищої освіти оцінюється аналогічно з використанням вищенаведених у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (мінімальний позитивний бал – 6 балів, максимальний – 10 балів). При підготовці тез доповідей на конференцію у якості ІДЗ здобувач вищої освіти отримує максимальний бал (10) за його виконання.

Оцінювання результатів тестового контролю

Кожен з двох тестів, передбачених робочою програмою, складається із 25 тестових завдань. Максимальна сума балів, яку може набрати студент за результатами тестування, складає 5.

Відповідно до таблиці структурування видів робіт за тематичний контроль здобувач залежно від кількості правильних відповідей може отримати від 3 до 5 балів:

Таблиця – Розподіл балів в залежності від наданих правильних відповідей на тестові завдання

Кількість правильних відповідей	1–13	14–16	17–22	23–25
Відсоток правильних відповідей	0-59	60-74	75-89	90-100
Кількість балів	-	3	4	5

На тестування відводиться 25 хвилин. Правильні відповіді студент записує у талоні відповідей. Студент може також пройти тестування і в онлайн режимі у Модульному середовищі для навчання на сторінці навчальної дисципліни. Тестування здобувачів вищої освіти у Модульному середовищі для навчання автоматично оцінюються за критеріями, наведеними у таблиці вище.

При отриманні негативної оцінки тест слід перездати до терміну наступного контролю.

Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю (іспит)

Освітня програма передбачає підсумковий семестровий контроль з дисципліни у формі іспиту, завданням якого є системне й об'єктивне оцінювання як теоретичної, так і практичної підготовки здобувача з навчальної дисципліни. Складання іспиту відбувається за попередньо розробленими і затвердженими на засіданні кафедри білетами. Відповідно до цього в екзаменаційному білеті пропонується поєднання питань як теоретичного (в т.ч. у тестовій формі), так і практичного характеру.

Таблиця – Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю здобувачів денної форми навчання (40 балів для підсумкового контролю)

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал (задовільно)	Потенційні позитивні бали* (середній бал) (добре)	Максимальний (високий) бал (відмінно)
Теоретичне питання № 1	6	8	10
Теоретичне питання № 2	6	8	10
Практичне завдання	12	16	20

Разом:	24	40
---------------	-----------	-----------

Примітка. *Позитивний бал за іспит, відмінний від мінімального (24 бали) та максимального (40 балів), знаходиться в межах 25-39 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) іспиту.

Таблиця – Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю здобувачів заочної форми навчання (50 балів для підсумкового контролю)

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал (задовільно)	Потенційні позитивні бали* (середній бал) (добре)	Максимальний (високий) бал (відмінно)
Теоретичне питання № 1	6	10	15
Теоретичне питання № 2	6	10	15
Практичне завдання	8	14	20
Разом:	30		50

Примітка. *Позитивний бал за іспит, відмінний від мінімального (30 балів) та максимального (50 балів), знаходиться в межах 31-49 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) іспиту.

Для кожного окремого виду завдань підсумкового семестрового контролю застосовуються критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти, наведені вище (Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти).

Таблиця – Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Рейтингова шкала балів	Інституційна шкала (Опис рівня досягнення здобувачем вищої освіти запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни)	
		Залік	Іспит/диференційований залік
A	90-100	Зараховано	Відмінно/Excellent – високий рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни, що свідчить про безумовну готовність здобувача до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
B	83-89		Добре/Good – середній (максимально достатній) рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
C	73-82		Задовільно/Satisfactory – Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати навчання з навчальної дисципліни
D	66-72		
E	60-65		
FX	40-59	Незараховано	Незадовільно/Fail – Низка запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни відсутня. Рівень набутих результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
F	0-39		Незадовільно/Fail – Результати навчання відсутні

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС визначається в автоматизованому режимі після внесення викладачем результатів

оцінювання з усіх видів робіт до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС у наведеній нижче таблиці.

Семестровий іспит виставляється, якщо загальна сума балів, яку набрав студент з дисципліни за результатами поточного та підсумкового контролю, знаходиться у межах від 60 до 100 балів. При цьому за інституційною шкалою ставиться оцінка «відмінно/добре/задовільно», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом сумі балів відповідно до таблиці Співвідношення.

№	Нормативи		бали			
			5	4	3	1
ОПВ 1	Кидки м'яча на влучність в мішень розміром 60×60 см з відстані 3 метрів (за 30 с)	Ч Ж	30 разів 29 разів	29 разів 28 разів	27 разів 26 разів	25 разів 24 рази
ОПВ 2	Метання баскетбольного м'яча на дальність, м	Ч – Ж –	45 35	35 25	25 20	20 15
ОПВ 3	Ведення баскетбольного м'яча 30 м, с	Ч – Ж –	4,0 4,5	4,3 4,8	4,6 5,1	5,0 5,4
ОПВ 4	Кидки м'яча на влучність в кільце з відстані штрафного кидка (з 10 кидків)	Ч Ж	6 5	5 4	4 3	3 2

11. Питання для самоконтролю результатів навчання

1. В якій країні виник баскетбол і кому належить право його відкриття?
2. Якими були перші правила гри у баскетбол?
часу припадає перший етап розвитку баскетболу у Світі? Особливості розвитку.
3. Скільки разів підіймались на п'єдестал пошани баскетболісти СРСР та України?
4. Назвіть перших олімпійських чемпіонів серед українських баскетболістів
5. В яких країнах найбільш сильно розвинений баскетбол на сучасному етапі в світі та в Європі?
6. У якій послідовності доцільно навчати ігровим прийомам нападу у баскетболі?
7. Які різновиди стойок існують в техніці нападу? Яким розташуванням ланок тіла вони характеризуються?
8. Які організаційно-методичні вказівки необхідно враховувати і застосовувати в процесі навчання різновидам стойок баскетболіста в нападі?
9. Які існують способи переміщень нападаючого у баскетболі?
10. Опишіть техніку різновидів бігу, що використовує баскетболіст при грі в нападі.
11. Назвіть організаційно-методичні вказівки, які слід враховувати і використати при навчанні різновидам бігу в нападі.
12. Які помилки в техніці різновидів бігу нападаючого найчастіше зустрічаються у баскетболі?
13. Назвіть різновиди поворотів і дайте коротку характеристику техніки їх виконання.
14. Які помилки можливі при виконанні баскетболістом різновидів поворотів?
15. Які зупинки існують в техніці переміщень нападаючого? У чому специфіка рухів в кожній фазі різновидів цього прийому?
16. Опишіть блок вправ для навчання зупинкам двома кроками і стрибком в їх раціональній послідовності.
17. Які організаційно-методичні вказівки використовують в процесі навчання зупинкам

18. Перерахуйте основні помилки в техніці виконання зупинок нападаючим.
19. Які ігрові прийоми нападу відносяться до техніки володіння м'ячем?
20. Які різновиди ловлі м'яча ви знаєте? Опишіть техніку їх виконання.
21. Які вправи потрібні для навчання ловлі м'яча на місці?
22. Назвіть організаційно-методичні вказівки при навчанні ловлі м'яча на місці.
23. Які основні помилки в техніці виконання ловлі м'яча на місці?
24. За допомогою яких засобів будується процес навчання зупинкам з ловом м'яча?
25. Дайте організаційно-методичні вказівки для управління процесом навчання зупинкам з ловом м'яча.
26. Які найбільш типові помилки при виконанні різновидів зупинки з ловом
27. Які передачі розрізняють в техніці володіння м'ячем? Дайте опис рухів нападаючого в різних фазах різновидів передач.
28. У якій послідовності слід вивчати передачі м'яча і які етапи можна виділити при освоєнні будь-якого виду передач?
29. Які вправи застосовують для навчання передачам на місці?
30. Якими організаційно-методичними вказівками слід керуватися в процесі вивчення передач на місці?

12. Навчально-методичне забезпечення

Освітній процес з дисципліни «Теорія і практика навчання спортивним іграм» (баскетбол) повністю і в достатній кількості забезпечений необхідною навчально-методичною літературою. Зокрема, підготовлені і видані такі роботи:

1. Спортивні ігри та методика їх викладання (баскетбол): Методичні рекомендації до практичних занять та самостійної роботи для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальностей 014.11 «Середня освіта (Фізична культура)», 017 «Фізична культура і спорт» / Т.В. Чопик, О.С. Павлюк, Є.О. Павлюк, О.В. Антонюк. – Хмельницький : ХНУ, 2024. – 50с.

2. Роздатковий матеріал:

13. Матеріально-технічне та програмне забезпечення дисципліни (за потреби)

1. Інформаційна та комп'ютерна підтримка: ПК, планшет, смартфон або інший мобільний пристрій, проєктор, доступ до мережі Інтернет, робота з презентаціями.
2. Спортивний зал, м'ячи. Баскетбольні щіти.

14. Рекомендована література

Основна

1. Баскетбол та його різновиди у фізичній культурі дітей: навчально-методичний посібник. Харків : ХНПУ, 2022. 114 с.
2. Т.В. Вознюк Сучасні ігрові види спорту: теорія та методика викладання : Навчальний посібник. – Вінниця: ФОП Корзун Д.Ю., 2017. – 248 с.
3. Свіргунець Є.М., Базильчук В.Б., Базильчук О.В. та ін. Організація та проведення змагань у спортивних іграх. – Хмельницький: ХНУ, 2005. – 137с.
4. Рухливі та спортивні ігри з методикою навчання . Конспект лекцій для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної, та заочної форм навчання / уклад. О.В.Радченко, – Луцьк : Луцький НТУ, 2020. - 116 с.
- 5.

Допоміжна

1. Чопик , Т ., Литвинов, І ., & Дякун, . м. .(2024). Теоретичні положення техніко-тактичної підготовки юних баскетболістів. *Physical culture and sport: scientific perspective*, (3), 39–43. <https://doi.org/10.31891/pcs.2024.3.6>
2. Чопик Т., Литвинов І., Дякун М., Чопик А. (2025). Організаційні аспекти застосування кругового тренування щодо підвищення функціональних

- здібностей баскетболістів. *Physical culture and sport: scientific perspective*, 2(1), 165–170. [https://doi.org/10.31891/pcs.2025.1\(1\).85](https://doi.org/10.31891/pcs.2025.1(1).85)
3. Чопик Т., Литвинов І., Дякун М., Чопик А.(2025). Психологічна підготовка баскетболістів у ДЮОШ. *Physical culture and sport: scientific perspective*, 2(1), 59–64. [https://doi.org/10.31891/pcs.2025.1\(1\).70](https://doi.org/10.31891/pcs.2025.1(1).70)
  4. Чопик Т, Дякун М., Чопик А. (2025). Методи контролю на тренуваннях з баскетболу: класифікація та характеристика. *Physical culture and sport: scientific perspective*, 2(1), 115–120. [https://doi.org/10.31891/pcs.2025.1\(1\).78](https://doi.org/10.31891/pcs.2025.1(1).78).
  5. <https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=8987>
  - 6.Електронна бібліотека університету. URL: http://lib.khmnu.edu.ua/asp/php_f/plage_lib.php
  7. Репозитарій ХНУ. URL : <https://library.khmnu.edu.ua/#>.

Теорія і практика навчання спортивним іграм

Тип (статус) дисципліни	Обов'язкова фахової підготовки
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	П'ятий
Кількість призначених кредитів ЄКТС	4,0
Форми навчання, для яких викладається дисципліна	Денна/заочна

Результати навчання Після вивчення дисципліни здобувачі освіти мають: володіти професійною термінологією та основними поняттями; знати історію розвитку спортивних ігор у світі і в Україні; оволодіти основними прийомами техніки та тактики гри і методикою їх навчання; знати правила гри, вміти вести робочу документацію.

Зміст навчальної дисципліни. Історія і сучасний стан розвитку баскетболу. Основи технічної-підготовки у баскетболі (нападі). Основи технічної-підготовки у баскетболі (захисті). Основи тактичної підготовки гравців у баскетболі. Правила гри Особливості роботи суддів у баскетболі. Засоби баскетболу у професійно-прикладній фізичній культурі.

Пререквізити – Педагогіка, Психологічні аспекти фізичної культури і масового спорту, Теорія і методика навчання фізичній культурі.

Постреквізити – Основи теорії масового спорту. Сучасні аспекти викладання фізичної культури у закладах загальної середньої освіти. Комплексна курсова робота з теоретико-методичних засад фізичної культури. Педагогічна практика у закладах загальної середньої освіти.

Запланована навчальна діяльність. 4 кредити (120 год)

Форми (методи) навчання: лекції (з використанням методів проблемного навчання і візуалізації); практичні заняття (бесіда, демонстрування, спостереження, розв'язування задач, презентацій), самостійна робота (індивідуальне домашнє завдання, опрацювання теоретичного матеріалу).

Форми оцінювання результатів навчання: усне та письмове опитування (самостійні роботи), виконання практичних завдань, кейсів, тестування, виконання індивідуального домашнього завдання.

Вид семестрового контролю: іспит.

Навчальні ресурси: 1. Баскетбол та його різновиди у фізичній культурі дітей: навчально-методичний посібник. Харків : ХНПУ, 2022. 114 с.

2. Т.В. Вознюк Сучасні ігрові види спорту: теорія та методика викладання : Навчальний посібник. – Вінниця: ФОП Корзун Д.Ю., 2017. – 248 с.
3. Свіргунець Є.М., Базильчук В.Б., Базильчук О.В. та ін. Організація та проведення змагань у спортивних іграх. – Хмельницький: ХНУ, 2005. – 137с.
4. Рухливі та спортивні ігри з методикою навчання . Конспект лекцій для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної, та заочної форм навчання / уклад. О.В.Радченко, – Луцьк : Луцький НТУ, 2020. - 116 с.
5. Модульне середовище. URL: <https://msn.khmnu.edu.ua/>.
6. Електронна бібліотека. URL: <http://library.khmnu.edu.ua/>.

Викладач: канд. пед. наук, доц. Тетяна ЧОПИК.